

«ایران» را در صفحه‌های مجازی دنبال کنید

● صاحب امتیاز: خبرگزاری جمهوری اسلامی ● مدیر مسئول: صادق حسین جابری انصاری ● سردبیر: هادی خسروشاهین	● مؤسسه فرهنگی - مطبوعاتی ایران ● رئیس هیأت مدیره: صادق حسین جابری انصاری ● مدیرعامل: علی متقیان ● تلفن: ۸۸۷۶۱۷۲۰ ● نمابر: ۸۸۷۶۱۲۵۴ ● ارتباط مردمی: ۸۸۷۶۹۰۷۵ ● امور مشترکین: ۸۸۷۴۸۸۰۰ ● پیامک: ۳۰۰۴۵۱۲۱۳ ● روابط عمومی: ۱۵۸۷۵۰۵۲۸۸ ● صندوق پستی: ۱۵۸۷۵۰۵۲۸۸ ● نشانی: تهران خیابان خرمشهر، شماره ۲۰۸ ● توزیع: نشر گستر امروز ● چاپ: چاپخانه‌های همشهری ● سازمان آگهی‌های روزنامه ایران: دارندۀ گواهینامه ایزو ۹۰۰۱ از شرکت NISCERT ● پذیرش سازمان آگهی‌ها: ۱۸۷۷ ● انتشارات مؤسسه فرهنگی- مطبوعاتی ایران: ۸۸۵۰۴۱۱۳
---	--

پنجشنبه ۱۲ تیر ۱۴۰۴ • سال سی و یکم • شماره ۸۷۷۹
• اذان ظهر ۱۲/۰۹ • اذان صبح فردا ۳/۰۸ • طلوع آفتاب فردا ۵۴/۰۴

irannews.ir

ایران

«ای یاران کجایید؟» برای یک جنگ ناخواسته

این ایده در روزهای سخت جنگ ناخواسته، با جدال جسمی و روحی‌ام همراه صدای وحشت‌انگیز بمب‌ها و گلوله‌ها در هوای آسمان خانه‌ام در تهران پدید آمد و من فقط ایده‌های موسیقایی موجود را تحت‌تأثیر ریختن خون هموطنانم به هم پیوند زدم. در آن لحظه بمباران، این ایده‌ها را برای کسانی که مثل خودم دلهره‌ و از میان رفتن داشتند بهم پیوند زدم نه برای کسانی که در آن شب در مهتاب، زیر درخت آلبالو به شادی می‌گذراندند. این کار بدون توجه به تمام حرکت بخش‌های هارمونی، کنترپوان و حتی ملودی در شرایط هولناک آن شب، سریع و اتفاقی انجام شده است که در واقع آهنگساز اصلی آن مردمند نه من. البته چون شرایط و امکانات نبود، نتوانستم اثر را در آن زمان ضبط و پخش کنم. ولی اکنون که شرایط مناسب‌تر است خوشحال می‌شوم تا همه یاران ایران زمین با همه نواقص آن را بشنوند و در پناه خالق زیبایی‌ها زنده بمانند.

گزیده‌ای از صحبت‌های هوشنگ کامکار
آهنگساز پیشکسوت به بهانه انتشار قطعه «ای یاران کجایید؟»

نقل قول

قماربازی با قدرت، باخت شرافت است

نگاره

طراح: جوسن آلبرتو

یادداشت

فریدون مجلسی
مترجم و دیپلمات سابق

سفر تدریجی مرتضی کاخی

متأسفانه من نیز با تأخیر بسیار از خبر درگذشت دوست و همکار ارشمند و ادیب‌مان مرتضی کاخی در زادگاهش باخبر شدم؛ این که در گوشه عزلت در دیار خود غریبانانه درگذشته است! و ما تازه آگاه شده‌ایم. در واقع تاریخ واقعی مرگ انسان زمانی است که مغز توانمندی و شناخت خود را از دست می‌دهد. به همین دلیل در سال‌های اخیر در عزلت ناگزیر خود بود و خبری از او نداشتیم و حتی از آخرین سفرش نیز چنین دیر آگاه شدیم.

دستگاه امور خارجه ایران از بدو تأسیس در ۲۰۰ سال پیش تاکنون به دلیل خصوصیات ذاتی پژوهشی و نویسندگی در کنار وظایف سیاسی و دیپلماتیک یا در اجرای این وظایف، مترجمان و ادیبان بسیاری را در دامان خود پرورانده است. مرتضی کاخی در آن شمار بود و علاوه بر ترجمه در زمینه ادبیات و شعر و شعرشناسی سرآمد بود. دریغ از آن حافظه و این نهایت اشعاری که از برداشت، او محور و کارگردان مجلسی ادبی از شاعران خراسانی، و گاه جوان‌ترهای مشتاق بود؛ جلساتی با حضور همکار ادیب و شاعر خراسانی دیگر ما فرویز اتابکی و بیشتر در خانه او تشکیل می‌شد و مرا نیز در جلسات خانه خود دعوت می‌کرد که مستعفی مشتاق بودم؛ خصوصاً که مهدی اخوان ثالث سرآمد شاعران معاصر خراسانی و یزدانبخش قهرمان، شاعر ارزنده و از نزدیکان ملک‌الشعرای بهار شمع‌های فروزان آن محفل بودند. کاخی به اخوان ارادت بسیار داشت و کتاب و مقاله‌ی در تحلیل و معرفی اشعار او نوشته بود.

«گزیده‌هایی از شعرای معاصر» کتاب دیگری از او بود. در زمان انقلاب دبیر اول سفارت ایران در لندن بود و خاطرات جالبی از آن ایام داشت. مدتی کاردار شد و سپس به مرکز احضار و سرپرست اداره اول سیاسی شد که قبلاً در آنجا خدمت می‌کرد. تعریف می‌کرد که در مقام اخیر روزی پرونده‌ای را خواست، و کارمند دفتر که از سابق با او دوستی داشت با پرونده وارد دفتر او شد و پاشنه‌ها را مانند نظامیان به هم کوبید. گفت قدری خجالت کشیدم.

از پشت میز برخاستم و او را به نشستن روی میبل دعوت کردم و با تعارف نشست. مقابلش نشستم و برای ذوب شدن یخ دوستانه گفتم می‌بینی اوضاع چگونه درگشود شده و من دبیر اول را در جایگاه سفیر سرپرست اداره کرده‌اند! گفت قربان، این فرمایش را نفرمایید، جنابعالی که جای خود دارید؛ «نادان‌تر» از حضرتعالی را ... کاخی می‌گفت پس از آنکه این حرف را زد فوراً پرونده را گرفت و او را مرخص کردم و سپس در تنهایی از خنده منفرج شدم. البته خودش نیز در آن دستگاه دیری نایابد و بازنشسته زودهنگام شد. به من لطف داشت و در زمانی که در انتشارات امیرکبیر سمتی داشت کتاب «گفت‌بلیزاریوس» اثر نویسنده شهر رابرت گریوز را که با نام فارعی «قیصر و کسر» ترجمه کرده بودم منتشر کرد که کمترین ادای دین این است که یادش را گرامی بدارم.

نگاهی به موسیقی ملی-میهنی در ایران به بهانه قطعه «علاج» محسن چاوشی

ما به عمر ایران چاوشی خوانده ایم

گزارش

نسیم قاضی زاده
پژوهشگر موسیقی

بود، بازخورد داد. به بهانه این قطعه و چند قطعه دیگری که از هنرمندان موسیقی در ژانرهای مختلف منتشر شد، نگاهی داشتم. این به برخی از قطعات ملی-میهنی که بیشتر در خاطر ایرانیان باقی مانده است، هرچند شک ندارم که شما هم بهتر از من می‌دانید که مجال کوتاه یک مطلب، به قدر کفایت برای پرداختن به تاریخ یک سبک از موسیقی یک ملت نیست و صرفاً تلنگری ست برای یادآوری.

ای ایران (غلامحسین بنان)

آهنگساز و شاعر، روح‌الله خالقی و حسین کل گلاب «ای ایران» را تحت‌تأثیر اوضاع زمان ساخته بودند. «در آن وقت کشور را قوای انگلیس و روس و آمریکا اشغال کرده بودند و جنگ جهانی دوم هنوز دوام داشت.

نظاہرات ملی نمی‌شد، زیرا وضع آماده نبود ولی آهنگ و شعر این سرود احساسات ملی را سخت برانگیخت و مخصوصاً در مقابل خارجیان که در آن مجلس (نخستین اجرای سرود) هم بودند از طرف ایرانیان نظاہرات بیشتری شد و اولین ضربه‌ای بود که به‌طور غیرمستقیم بر پیکر ارتش خارجی به نام ایران و فداکاری و مقاومت در برابر دشمن خارجی گره خورده است، در مقاطع زمانی مختلف، به شکل مستمر ثابت کرده است که فرزند این خاک است.

از اجرای قطعاتی برای زادگاهش و بیان دردهای مردمش گرفته تا تلاش برای جمع‌آوری پول برای زندانی‌های دیه و آزاد کردن آنها، تا داد هر چند در فضای مجازی واکنش‌های متفاوتی نسبت به ساخت و اجرای این قطعه منتشر شد تا آنجا که هم چاوشی و هم بهمنی به برخی از آن واکنش‌ها که چاوشی را متهم به گرفتن مبالغ هنگفت و سفارشی خواندن آن کرده

اجرای رایگان سجاد افشاریان به تئاتر شهر رسید

اجرای پروژه موسیقایی نمایشی «جان بی‌قرار» کار مشترک سجاد افشاریان و احسان عبدی‌پور که قرار بود در تالار وحدت به صحنه برود، به تالار اصلی مجموعه تئاتر شهر منتقل شد. سجاد افشاریان درباره این تغییر گفت: «از آنجا که سیستم صوتی تالار وحدت در دست تعمیر بود، مقرر شد اجرای ما به تالار اصلی تئاتر شهر منتقل شود. این اجرا که قرار بود شامگاه پنجشنبه (۱۲ تیرماه) در سه نوبت در تالار وحدت اجرا داشته باشد، یک نوبت اجرا رأس ساعت ۱۹ در تالار اصلی به شکل رایگان خواهد داشت.» / **صبا**

اجرای دو نمایشنامه بهرام بیضایی در تماشاخانه سنگلج

مطابق جدول برنامه‌های ۶ ماهه اول سال جاری و با آغاز ماه‌های سوگوازی، اجرای نمایش کمدی از دستور خارج شده و آثار نمایشی با مضامین ملی، آیینی و اسطوره‌ای برای اجرا در نظر گرفته شده‌اند. برای این دو نمایش «روز واقعه» و «گازنامه بندار بیدخش» به نویسندگی بهرام بیضایی برای اجرا در تماشاخانه سنگلج آماده می‌شود. مریم علی‌اکبری نمایشنامه «روز واقعه» را کارگردانی می‌کند و مرجان صادقی با کارگردانی «گازنامه بندار بیدخش» برای اجرا در تماشاخانه سنگلج آماده می‌شود. / **ایران تئاتر**

اما چند سال قبل آقای «پیمان سلطانی» همت کرد و این آهنگ کوچک و مختصر را به یکی از بزرگان و عزیزان ادبیات و فرهنگ کشور یعنی «بیژن ترقی» داد و وی هم شعر زیبای «ایران جوان» را روی آن گذاشت.

من و پیمان سلطانی چهار سال قبل از اینکه این کار توسط خواننده دیگر (سالار عقیلی) خوانده و پخش شود با هم قرار گذاشتیم که تمامی سرودهایی که از دوره قاجار تا امروز در مورد ایران ساخته شده را دوباره احیا کنیم و در نتیجه با هم تعهد کردیم و یک قرارداد بسته شد. ما قرار بود که تقریباً حدود ۱۴ سرود به جا مانده از دوره قاجار تا به امروز را مجدداً اجرا کنیم. از طرفی قرار شد در اولین مرحله چند تا سرود که یکی از آنها ایران جوان بود، اجرا کنیم.»

تصنیف «سپیده» با مطلع «ایران» سرود ملی سرای امید، بر بامت سپیده دمید» در زمره معروف‌ترین قطعات ملی میهنی موسیقی سنتی ایران است. ترانه را هوشنگ ابتهاج (ه. الف سایه) سروده و محمدرضا طغی آهنگسازی آن را انجام داده است. لطفی درباره ساخت این قطعه می‌گوید: «تصنیف سپیده دیرتر از مقدمه آن ساخته شده است. چند ماه پیش از اولین کنسرت این اثر، وقتی به منزل سایه رفتم و با سه‌تار، آهنگ تصنیف را برای او نواختم علاقه‌مند شد که شعر آن را بسراید. خواش کردم هر چه زودتر اقدام کند چون کنسرت در راه بود و بدون این تصنیف، کارمان ناقص می‌ماند.

کار سرودن شعر طولانی شد و من نگران بودم، تا اینکه یک هفته مانده به اجرای کنسرت شعر آماده شد و من آن را نزد شجریان بردم.» این قطعه در دستگاه ماهر ساخته شده و در همان روزهای اول انقلاب تصنیف شده است. این ترانه ابتدا به بنابر گفته مستوفان وقت، لطفی آن را در شب پیروزی انقلاب ایران به رادیو بزر و آن را پخش کرد. این تصنیف در آلبوم چاوش ۶ پخش شد؛ آلبومی که این روزها آن را با نام «سپیده» می‌شناسیم.

ایران جوان (شهرام ناظری)

شهرام ناظری درباره یکی از قدیمی‌ترین تصانیف ملی میهنی ایران اینطور توضیح می‌دهد: «قطعه بدون کلام سرود ایران جوان یا وطن اولین بار در دوره قاجار توسط موسیو لومر فرانسوی ساخته شده

امام حسین (ع):

بترس از ستم کردن بر کسی که بجز خدا یآوری ندارد.

سخن‌روز

بحار الانوار، ج ۷۸، ص ۱۱۸

اکبر عبدی با «سبزواران» به تلویزیون می‌آید

تصویربرداری مجموعه تلویزیونی «سبزواران» به تهیه‌کنندگی مرتضی رزاق کریمی و کارگردانی هدایت‌هاشمی و علی عامل‌هاشمی در تهران آغاز شد. مرتضی رزاق کریمی تهیه‌کننده مجموعه تلویزیونی سبزواران با اشاره به آغاز تصویربرداری این مجموعه تلویزیونی گفت: «مجموعه تلویزیونی «سبزواران» در ۲۶ قسمت به سفارش سیما فیلم ساخته می‌شود.» / **روابط عمومی**

ترانه وطنم با مطلع «وطنم، ای شکوه پاریجا، در دل التهاب دوران‌ها، کشور روزهای دشوار، زخمی سربلند بحران‌ها» یکی از زیباترین و حس‌برانگیزترین قطعات موسیقی ایران است.

این قطعه که از ساخته‌های بابک زرین با اجرای سالار عقیلی در سال ۱۳۸۹ است، اولین بار در تیتراژ سربلند «تیریز در ده» شنیده و مورد استقبال واقع شد. شعر این ترانه سروده افشین پدالهی است.

ایران من

(همایون شجریان)

یکی از بهترین قطعات معاصر که طی چند سال گذشته نوشته شده است و ارجاعاتی هم به قطعاتی همچون مرغ سحر داشته است، «ایران من» ساخته سهراب پورناظری با صدای همایون شجریان روی شعری از پوریا سوری است که توسط مخاطبان موسیقی بسیار پسندیده شد، تا آنجا که بعد از اجرای این قطعه توسط شجریان، تمامی کنسرت‌های او که تا پیش از آن با «مرغ سحر» به یاد پدرش به پایان می‌رسید، با این قطعه به اتمام می‌رسد: «ای در رگام خون، وطن، ای پرچمت ما را کفن، دور از تو بادا اهرمن، ایران من ایران من ایران من...»

برش

به این لیست شریف اضافه کنید قطعات خاطره‌انگیز وطن‌دوستانه‌ای چون «از خون جوانان وطن لاله دمیده» (محمدرضا شجریان)، «ایران زمین» (علیرضا قربانی)، «یازده ستاره» (سالار عقیلی)، «ریشه در خاک» (سالار عقیلی)، «سرزمین مادری» (شهرام ناظری)، «خلیج ایرانی» (محسن چاوشی)، «وطنم ایران» (محمد معتمدی)، «وطن» (علیرضا عصار)، ایران جان (گروهی)، شب‌نورد (محمدرضا شجریان)، باران (شهرام ناظری) و چه بسیار قطعات دیگر.